

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	7
ÖZET	9
ABSTRACT	11
İÇİNDEKİLER	13
KISALTMALAR	19
GİRİŞ	23

1. BÖLÜM

YAPAY ZEKÂ KAVRAMI VE YAPAY ZEKÂNIN HUKUKİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1. YAPAY ZEKÂ KAVRAMI VE YAPAY ZEKÂNIN SÜREÇ İÇİNDEKİ GELİŞİMİ	27
1.1.1. Yapay Zekâ Kavramı ve Tanımı	27
1.1.2. Yapay Zekânın Gelişim Süreci	30
1.1.3. Yapay Zekânın Temel Özellikleri	34
1.1.3.1. Yaratıcılık.....	35
1.1.3.2. Öngörülemeyen Sonuçlar Ortaya Koyabilme.....	36
1.1.3.3. Bağımsız İşlem Yapabilme.....	37
1.1.3.4. Rasyonel Zekâya Sahip Olma	37
1.1.3.5. Sürekli gelişme	38
1.1.3.6. Dış Verileri Öğrenebilme, Toplayabilme, Erişebilme ve Dış Verilerle İletişim Kurabilme.....	39
1.1.3.7. Verimlilik ve Doğruluk.....	39
1.1.3.8. Alternatif Seçenekler Arasından Özgürce Seçim Yapabilme	40
1.2. YAPAY ZEKÂNIN TÜRLERİ	41
1.2.1. Zayıf (Dar) Yapay Zekâ	41
1.2.2. Güçlü (Genel) Yapay Zekâ.....	42
1.2.3. Süper Yapay Zekâ.....	43

1.3. YAPAY ZEKÂNIN İŞLEVLERİ BAKIMINDAN SINIFLANDIRILMASI	44
1.3.1. Tepkisel Yapay Zekâ.....	44
1.3.2. Sınırlı Hafızaya Sahip Yapay Zekâ.....	45
1.3.3. Zihin Kuramına Sahip Yapay Zekâ.....	45
1.3.4. Bilinç Sahibi Yapay Zekâ	46
1.4. YAPAY ZEKÂ VE MAKİNE ÖĞRENMESİ.....	47
1.4.1. Makine Öğrenimi Çeşitleri.....	48
1.4.1.1. Denetimli Öğrenme	48
1.4.1.2. Denetimsiz Öğrenme	49
1.4.1.3. Derin Öğrenme	50
1.4.1.3.1. Bir Derin Öğrenme Örneği Olarak Deepfake	51
1.4.1.4. Pekiştirmeli Öğrenme	54
1.4.2. Yapay Zekâ-Robot Farkı	55
1.5. YAPAY ZEKÂNIN GELİŞMESİYLE YOL AÇTIĞI TARTIŞMALAR VE HUKUKİ AÇIDAN ÖNEMİ.....	57
1.5.1. Fikri Mülkiyet Hukuku Açısından Yapay Zekânın Önemi	58
1.5.2. Patent Hukuku Açısından Yapay Zekânın Önemi.....	61

2. BÖLÜM

YAPAY ZEKÂ BULUŞLARI VE PATENT HUKUKU

2.1. YAPAY ZEKÂNIN KATKISI OLAN BULUŞLARDA PATENTLENEBİLİRLİK VE BULUŞ SAHİPLİĞİ.....	66
2.1.1. Buluş Kavramı.....	66
2.1.2. Patent Verilebilirlik Şartlarının Yapay Zekâ Buluşları Açısından Değerlendirilmesi	67
2.1.2.1. Yenilik Kavramı	69
2.1.2.2. Buluş Basamağı.....	72
2.1.2.3. Sanayiye Uygulanabilirlik.....	74
2.1.3. Patent Koruması ile Amaçlanan Hususlar.....	75
2.1.4. Buluşçu Kavramı ve Buluş Sahipliği	78
2.1.5. Yapay Zekânın Buluş Sürecine Katkısına Göre Buluş Sahipliği.....	81
2.1.6. Yapay Zekânın Buluş Sahibi Olarak Tanınması Gerektiğini Savunan Görüşler	84
2.1.7. Yapay Zekânın Buluş Sahipliğini Reddeden Görüşler	85
2.1.8. Müşterek Buluş Sahipliği Görüşü.....	87

2.2. YAPAY ZEKÂYI BULUŞ SAHİBİ OLARAK GÖSTEREN BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	90
2.2.1. DABUS Buluşları ve Patent Başvuruları.....	90
2.2.2. Genel Çerçeve de DABUS Başvurularında Verilen Kararların Gereğçeleri	91
2.2.2.1. Patent Başvurusunda Şekil Şartına Aykırılık.....	91
2.2.2.2. Buluş Sahipliğİ Açısından Hak Ehliyeti.....	94
2.2.2.2.1. DABUS'un Buluş Sahibi Olamayacağına İlişkin Kararlar	94
2.2.2.2.1.1. Avrupa Patent Ofisi Başvurusu, Ret Kararı ve Gereğçeleri	94
2.2.2.2.1.2. Birleşik Krallık Fikri Mülkiyet Ofisi Başvurusu, Ret Kararı ve Gereğçeleri	98
2.2.2.2.1.3. Birleşik Devletler Marka ve Patent Ofisi Başvurusu, Ret Kararı ve Gereğçeleri	102
2.2.2.2.1.4. Avustralya Patent Kurumu Başvurusu, Ret Kararı ve Gereğçeleri	104
2.2.2.2.1.5. Diğer Ülkelerdeki DABUS Başvuruları, Ret Kararları ve Gereğçeleri	107
2.2.2.2.2. DABUS'un Buluş Sahibi Olabileceğine İlişkin Kararlar	108
2.2.2.2.2.1. Güney Afrika Patent Kurumu Başvurusu, Kabul Kararı ve Gereğçeleri	108
2.2.2.2.2.2. Avustralya Federal Mahkemesinin Kabul Kararı ve Gereğçeleri	110
2.2.2.3. Buluş Sahibine İlişkin Bilginin Kamuya Açıklanmasındaki Menfaatin Değçerlendirilmesi	112
2.2.3. Patent Ofislerinin Kararlarının Değçerlendirilmesi.....	113
2.3. TÜRK HUKUKUNDA YAPAY ZEKÂNIN BULUŞ SAHİPLİĞİ	116
2.4. YAPAY ZEKÂNIN BULUŞÇU OLDUĞU DURUMLARDA GERÇEK KİŞİYE PATENT HAKKI VERİLMESİ.....	117
2.5. YAPAY ZEKÂ TARAFINDAN PATENT HAKKINA TECAVÜZ	118

3. BÖLÜM

YAPAY ZEKÂNIN BULUŞ GERÇEKLEŞTİRMESİ İLE ORTAYA ÇIKAN HUKUKİ SORUNLAR, ÇÖZÜMLER VE İZLENEBİLECEK YÖNTEMLERE DAİR DEĞERLENDİRME

3.1. YAPAY ZEKÂNIN HUKUKİ STATÜSÜ	121
3.1.1. Yapay Zekânın Kişilik Statüsünü Kabul Eden Görüşler	121
3.1.1.1. Tüzel Kişilik Görüşü	121
3.1.1.2. Elektronik Kişilik Görüşü	122
3.1.2. Yapay Zekânın Kişilik Statüsünü Reddeden Görüşler	125
3.1.2.1. Klasik Mülkiyet Teorisi Görüşü	125
3.1.2.2. Kölelik Görüşü.....	126
3.2. YAPAY ZEKÂNIN ORTAYA KOYDUĞU BULUŞLAR İÇİN PATENT SAHİPLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER	126
3.2.1. Programcının Patent Hakkı Sahipliği.....	127
3.2.2. Yetkili Kullanıcının Patent Hakkı Sahipliği	128
3.2.3. Yapay Zekâ Sisteminin Sahibinin Patent Hakkı Sahipliği.....	129
3.2.4. Yapay Zekâ Buluşları Üzerinde Sözleşmeli Hak Sahipliği	130
3.3. YAPAY ZEKÂNIN BULUŞ ORTAYA KOYMASIYLA İLGİLİ KANUNİ DÜZENLEME YAPMA GEREKLİLİĞİ	132
3.3.1. Yapay Zekâyla İlgili Kanuni Düzenleme Yapılması Gereğinin Olumlu Sebepleri	132
3.3.1.1. Patent Hukuku ve Patent Ofisleri Açısından Olumlu Sebepler.....	132
3.3.1.2. Ekonomik Açıdan Olumlu Sebepler	133
3.3.1.3. Rekabet Hukuku Açısından Olumlu Sebepler	135
3.3.1.4. Sorumluluk Hukuku Açısından Olumlu Sebepler	136
3.3.2. Yapay Zekâyla İlgili Kanuni Düzenleme Yapılmasının Olası Olumsuz Sonuçları	137
3.3.3. Mevcut Patent Sistemleri Değiştirilmeden Yapay Zekâ Buluşlarının Korunması.....	137
3.3.4. Yapay Zekâ Buluşlarının Patent Sistemi Haricinde Korunması	139
3.3.5. Yapay Zekâ Buluşları İçin Patent Koruma Süresine Dair Değerlendirme.....	141
3.4. ULUSAL ve ULUSLARARASI ALANDA YAPAY ZEKÂ STRATEJİLERİ	142
3.4.1. Avrupa Birliği'nin Yapay Zekâ Alanındaki Stratejisi	143
3.4.2. Birleşik Krallık'ın Yapay Zekâ Alanındaki Stratejisi.....	147

3.4.3. Amerika Birleşik Devletleri'nin Yapay Zekâ Alanındaki Stratejisi.....	149
3.4.4. Avustralya'nın Yapay Zekâ Alanındaki Stratejisi	151
3.4.5. Türkiye'nin Yapay Zekâ Alanındaki Stratejisi	153
SONUÇ	157
KAYNAKÇA	161
EK 1. YAPAY ZEKÂNIN ZAMAN ÇİZELGESİ	177
EK 2. DÜNYA GENELİNDE EN ÇOK YAPAY ZEKÂ PATENTİNE SAHİP OLAN ŞİRKETLERİN GRAFİĞİ.....	180